

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Historia języka polskiego
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of the Polish language (exercises)
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	literaturoznawstwo
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Małgorzata Nowak-Barcińska
---	------------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			2
konwersatorium			
ćwiczenia	30	VI	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Zaliczone przedmioty językoznawcze z I i II roku studiów licencjackich
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Student nabywa i ugruntowuje wiedzę z zakresu historii języka ojczystego: zna jego periodyzację oraz główne tendencje rozwojowe a także czynniki, które wpłynęły na ewolucję polszczyzny.
C2 - Student poznaje i ugruntowuje terminologię z zakresu językoznawstwa diachronicznego oraz właściwe dla niego metody badawcze.
C3 - Student kształci umiejętności analityczne w odniesieniu do tekstu historycznego.
C4 - Student pogłębia świadomość bogactwa i złożoności dziedzictwa narodowego (językowego i kulturowego), traktuje język jako nieodłączną część historii narodu i jego kultury, docenia znaczenie języka w kształtowaniu się wspólnoty społecznej i więzi narodowej.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student ma podstawową wiedzę z zakresu historii języka ojczystego: zna jego pochodzenie, periodyzację oraz główne tendencje rozwojowe a także czynniki (wewnętrzne i zewnętrznojęzykowe), które wpłynęły na ewolucję polszczyzny.	K_W06
W_02	Student zna różnicowanie funkcjonalne i socjolektalne polszczyzny dawnej.	K_W10
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student przedstawia rozwój polszczyzny w odniesieniu do wszystkich podsystemów języka oraz wyjaśnia współczesne zjawiska językowe procesami historycznymi.	K_U07
U_02	Student analizuje tekst historyczny pod względem językowym z zastosowaniem odpowiedniej terminologii; potrafi zinterpretować tekst naukowy (historycznojęzykowy).	K_U07
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student traktuje język jako nieodłączną część historii narodu (jako element jego tożsamości), zauważa istotną rolę języka w kształtowaniu się wspólnoty społecznej (narodowej oraz lokalnej).	K_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Problematykę zajęć stanowią m.in. następujące zagadnienia:

1. Periodyzacja dziejów języka polskiego w świetle faktów historycznojęzykowych
2. Relacja: język polski etniczny – język polski literacki
3. Dyskusja nad pochodzeniem polskiego języka literackiego
4. Kształtowanie (się) normy języka literackiego i polityka językowa
5. Kształtowanie się odmian stylowych polszczyzny (najważniejsze zabytki poszczególnych stylów)
6. Rozwój ortografii polskiej (najstarsze traktaty ortograficzne)
7. Najważniejsze teksty o charakterze metajęzykowym (najstarsze gramatyki i słowniki polskie)
8. Dziedzictwo prasłowiańskie w zakresie słownictwa i najstarsza warstwa zapożyczeń
9. Wpływ języków obcych na polszczyznę
10. Wpływ polszczyzny na inne języki
11. Kształtowanie się polskiego systemu nazewniczego
12. Rola wielkich pisarzy w rozwoju polszczyzny

13. Mechanizmy zmian językowych i prawa rozwoju języka
14. Przeobrażenia języka w poszczególnych dobach rozwojowych

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny, praca z tekstem, samodzielne ćwiczenia utrwalające	Kolokwium pisemne, dyskusja, praca w grupach	Oceniony tekst kolokwium pisemnego (narzędzie quiz na platformie Moodle), protokół / karta zaliczeniowa
W_02	Wykład konwersatoryjny, praca z tekstem, samodzielne ćwiczenia utrwalające	Kolokwium pisemne, dyskusja, praca w grupach	Oceniony tekst kolokwium pisemnego (narzędzie quiz na platformie Moodle), protokół / karta zaliczeniowa
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Praca z tekstem, samodzielne ćwiczenia utrwalające	Kolokwium pisemne	Oceniony tekst kolokwium pisemnego (narzędzie quiz na platformie Moodle),
U_02	Praca z tekstem, samodzielne ćwiczenia utrwalające	Praca w grupach, dyskusja	Karta obserwacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Praca w grupach, praca pod kierunkiem	Dyskusja, praca w grupach, praca pod kierunkiem, prezentacja / wygłoszenie referatu	Karta obserwacji, plik z prezentacją / wydruk referatu

VI. Kryteria oceny, wagi

Ocena całościowa jest składową następujących elementów:

aktywność studenta na zajęciach – 30 %

kolokwium cząstkowe – 20 %

kolokwium całościowe – 50 %

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa

Wybory tekstów

1. Wybór tekstów z dziejów języka polskiego. Do poł. XIX w., red. M. Cybulski, Łódź 2015
2. Wybór tekstów z dziejów języka polskiego. Od poł. XIX w., red. M. Cybulski, Łódź 2015

Syntezy

1. Bajerowa I., Zarys historii języka polskiego 1939–2000, Warszawa 2003.
2. Klemensiewicz Z., Historia języka polskiego, Warszawa 1974
3. Lehr-Spławiński T., Język polski. Pochodzenie, powstanie, rozwój, Warszawa 1978
4. Walczak B., Zarys dziejów języka polskiego, Wrocław 1999

Literatura uzupełniająca

1. Bajerowa I., Kształtowanie się systemu polskiego języka literackiego w XVIII wieku. Wrocław–Warszawa – Kraków 1964
2. Bajerowa I., Polski język ogólny XIX wieku: stan i ewolucja. T. 1: Ortografia, fonologia z fonetyką, morfonologia. Katowice 1986
3. Bajerowa I., Polski język ogólny XIX wieku. Stan i ewolucja. T. 2: Fleksja, Katowice 1992
4. Bajerowa I., Polski język ogólny XIX wieku. Stan i ewolucja. T. 3: Składnia. Synteza. Katowice 2000
5. Bajerowa I., Wpływ techniki na ewolucję języka polskiego, Wrocław 1980
6. Jakubowicz M., Drogi słów na przestrzeni wieków. Zarys słownika motywacji semantycznych na materiałach przymiotników słowiańskich odziedziczonych prasłowiańszczyzny, Warszawa 2010
7. Mączyński M., Horyń E., Zmuda E (red.), W kręgu dawnej polszczyzny, t. 1, 2. Kraków 2016 (wybrane rozdziały)
8. Mączyński M., Horyń E., Zmuda E (red.), W kręgu dawnej polszczyzny, t. 3,4. Kraków 2017 (wybrane rozdziały)
9. Mączyński M., Horyń E., Zmuda E (red.), W kręgu dawnej polszczyzny, t. 5, 6. Kraków 2018 (wybrane rozdziały)
10. Ostaszewska D. (red.), Polszczyzna XVII wieku. Stan i przeobrażenia, Katowice 2002

oraz podawana na bieżąco